

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 348 — GOD. VIII.

ŠIBENIK, 13. SVIBNJA 1959.

IZLAZI SVAKE SRIJEDU

Pionirske štafete 15 godina resora unutrašnjih poslova Šibenik PONOSNI NA SVOJA DJELA

Jučer je u Šibeniku proslavljena 15-godišnjice Resora unutrašnjih poslova. Jubilarnoj svečanosti, koja je održana u Društvenom domu, prisustvovali su, osim pripadnika Resora unutrašnjih poslova, predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija, predstavnici JNA, te javni i kulturni radnici kotara i grada Šibenika.

Prigodni referat podnio je Draško Jurišić, načelnik Sekretarijata unutrašnjih poslova NO kotara. Zatim je minutom štutne odana počast pripadnicima Državne bezbjednosti, Narodne milicije i KNO-a, koji su pali u borbama protiv neprijatelja socijalističke Jugoslavije. Na kraju su pročitani brzozavi Ivana Krajića, potpredsjednika Izvršnog vijeće Sabora NR Hrvatske i Milana Miškovića, državnog sekretara za unutrašnje poslove NR Hrvatske, koji čestitaju jubilej pripadnicima Sekretarijata unutrašnjih poslova NO kotara.

Nakon što je u referatu iznio razvojni put službe unutrašnje bezbjednosti i istakao borbu organa Državne bezbjednosti protiv neprijatelja socijalističke Jugoslavije, drug Draško Jurišić je, između ostalog rekao:

— Kao i na drugim područjima zemlje, tako je i na području sadašnjeg kotara djelovalo nekoliko grupacija oružanih odmetnika — na sektoru bivšeg kotara Šibenik, Knin i Drniš. Sve grupe su likvidirane i ta područja očišćena do 1949. godine. Na izvršenju ovih zadataka, kako na našem, tako i na drugim područjima zemlje, kao i u hrvatskoj grupi Kavran — Miloš, učestvovali su organi našeg Sekretarijata, a mnogi sjede tamo u legalnom radu. Na sadašnjem našem području otkriveno je nekoliko stotina Kominformovaca. Njihova štetna djelatnost je presegla nego što su mogli napraviti većih poremećaja, u što su se nadali njihovi gospodari, a mnogi su postali doživotni invalidi.

Uporedno s ovim zadacima organi bezbjednosti izvršavali su i

druge krupne zadatke i to uspješno. Među tim najvažniji spadaju svakako, otkrivanje masovne špijunske mreže okupatora, i drugih obaveštajnih službi. Tako je i na našem području otkriven jedan mali broj njemačkih i talijanskih špijuna, koji su se neposredno poslije rata nastojali zakamuflirati, da bi na datim znak ponovo počeli svoju zločinačku djelatnost.

Kao što je poznato, neprijatelj je na našem području našao mašinu i karierista, koji su stupili u otvorenu borbu protiv svoje Partije i naroda. Borba protiv ovog neprijatelja nije bila laka, jer je taj elemenat pratio školu uglavnom u ratu ili i legalnom radu. Na sadašnjem našem području otkriveno je nekoliko stotina Kominformovaca. Njihova štetna djelatnost je presegla nego što su mogli napraviti većih poremećaja, u što su se nadali njihovi gospodari, a mnogi su postali doživotni invalidi.

Uporedno s ovim zadacima organi bezbjednosti izvršavali su i

sivnim, a što preventivnim mjerama ovaj neprijatelj svladan.

Način postanka organizacije, zadaci i funkcioniranje organa bezbjednosti, nesumnjivo pružaju dokaz, da su oni izrasli iz potreba i ciljeva naše NOB-e, naše Revolucije i izgradnje novog socijalističkog društva. Prema tome, organi bezbjednosti bili su ostali najčešće povezani s narodom. Zbog toga mi službenici organa Unutrašnjih poslova, načinči se učiti praznika našeg resora, možemo reći da smo kroz ovih 15 godina vjerno bili u službi naroda, odani našoj Partiji i drugu Titu i dugogodišnjem neposrednom rukovodiocu službe bezbjednosti drugu Aleksandru Rankoviću. Boreći se s nizom teškoća tokom NOR-a i poslijeratne izgradnje, služba Unutrašnje bezbjednosti postigla je značajne rezultate i s uspjehom obavljala vrlo složene zadatke. Na iskustvu revolucionarne prošlosti naših naroda u borbi protiv neprijatelja, posebno na iskustvima KPJ u periodu njenog ilegalnog rada i borbe s nenarodnim režimom u staroj Jugoslaviji, relativno mlađa služba Unutrašnje bezbjednosti stiče svoja specifična iskustva, najčešće povezana s nesebičnim zalaganjem svih svojih pripadnika. Ulažući napore za organizacioni i stručno usavršavanje, službenici organa Unutrašnjih poslova nastojale su da časno, s punim osjećajem odgovornosti i dalje vrše svoje zadatke. Naša osnovna orijentacija u radu može biti samo vjerno služenje narodu, SKJ i drugu Titu.

U SLUŽBI NARODA

Služba unutrašnje bezbjednosti proslavlja u svibnju petnaestogodišnjicu svog postojanja. Kao zvaničan datum njenog osnivanja računa se 13. svibanj 1944. godine. Toga dana Vrhovni komandant Tito izdao je naredbu o formiranju Odjeljenja za zaštitu naroda (OZN), pri povjereništvu za narodnu obranu Nacionalnog komiteta narodnog oslobođenja Jugoslavije.

Preteča Državne bezbjednosti bila je obavještajna služba, stvorena u prvim danima Revolucije. Prema Uputstvu CK KPJ i Vrhovnog štaba — obavještajna služba je formirana još 1941. godine, pri partizanskim odredima u Srbiji, Sloveniji i Hrvatskoj, a kasnije i u ostalim dijelovima zemlje.

Zadaci ove službe bili su veoma značajni. Ona je sprečavala prodiranje neprijateljske agencije u jedinice NOV i POJ, obezbjeđivala ih od iznenadnih napada, stitila poredana i stanovanstvo na oslobođenim područjima, kao i simpatizere i aktiviste na neoslobodenoj teritoriji i u neprijateljskim uporištima.

Početkom rata formirana je, također, pri komandama mesta i narodnooslobodilačkim odredima — Narodna milicija, Partizanska i narodna straža, a pred kraj rata i Odborska straža. Ovi organi poretakom održavali su red i obezbjeđivali izvršenje odluka odbora. Organi poretka najčešće su se borili protiv neprijatelja, zajedno s jedinicama Narodnooslobodilačke vojske.

Neposredno poslije rata služba unutrašnje bezbjednosti, u saradnji s organima suda i tužišta, raščišćavala je zločine iz doba rata. U zajednici sa KNOJ-em likvidirani su ostaci kvizitskih organizacija i odmetnika — četnika, ustaša, bijele garde, diverzanata i drugih. Jednovremeno organi unutrašnjih poslova vodili su borbu s ostacima političkih stranaka i neprijateljski orientiranim klerom, koji su pokusavali da paraliziraju prve korake u socijalističkom preobražaju privrednog i društvenog života. To je ustvari bio period borbi s aktivnim nosiocima restauratorskih i kontrarevolucionarnih težnji.

Poslije uspješnog obavljanja ovih zadataka pred službu bezbjednosti postavili su se novi poslovi. Ostaci neprijateljskih elemenata povezali su se emigracijom i revolucionarnim krugovima u inozemstvu i, podsticanji najčešće od njih, pokušavali su da slave autoritet nove vlasti u narodu. I ovo poglavlje djelatnosti službe bezbjednosti završilo se kao i sva prethodna — potpunim uspjehom.

Tada je došla rezolucija Informbiroa. U kampanji koja je vođena protiv naše zemlje primjenjivana su razna sredstva. Počev od ekonomskog blokade, političkih i idejnih napada, podstrekavanja na neprijateljsku aktivnost agenture organizirane u doba, navodno, prijateljskih odnosa sa našom zemljom — pa do ubacivanja špijuna, diverzanata, ubijanja nasilja granicara, predstavnika vlasti i drugih aktivista. U tom periodu izgubilo je živote stotine službenika unutrašnje bezbjednosti. Služba bezbjednosti u tom periodu naša se pred novim zadatkom — da vodi borbu protiv onih, koji su pokušavali sredstvima nasilja da ugroze političku, ekonomsku i društvenu nezavisnost naše zemlje. U sprečavanju subverzivne djelatnosti na jugoslavenskim granicama dragocjenu pomoć pružile su granične jedinice JNA.

Ponovna neprijateljska kampanja, koja se već oko godinu dana vodi protiv naše zemlje iz nekih istočno-evropskih zemalja, pretrpjela je brzo neuspjeh zahvaljujući brzoj i efikasnoj intervenciji organa bezbjednosti. S obzirom na visok stepen razvijata socijalističkih odnosa u našoj zemlji, na patriotizam i političko jedinstvo naših naroda, ovaj problem je davno prevaziđen.

U razvoju službe unutrašnje bezbjednosti veliki značaj imaju zakoni o narodnim odborima od 1949. i 1952. godine. Zakonom od 1952., naprimjer ustanovljavaju se namjesto izvršnih odbora i povjereništava savjeti za pojedine grane uprave. Tako su formirani i savjeti za unutrašnje poslove. Na taj način praktično je proširena društvena kontrola nad radom organa unutrašnjih poslova i, što je od posebnog značaja u vršenju poslova ove grane uprave, aktivno i neposredno učestvuju građani u njenom radu. Zakonom o organima unutrašnjih poslova određena su prava, dužnosti, ovlaštenja i odgovornost organa. Tako je učinjen presudan korak u poštovanju i obezbjeđenju prava građana i garantiranju zakonitosti u radu organa unutrašnjih poslova.

Služba bezbjednosti se u poslijeratnom periodu u sve većoj mjeri orijentirala i na one poslove, koji su po svom karakteru pretežno humani: zaštita i pomoć elementarnim nepogoda i drugim nesrećama, obezbjeđenje poštovanja i uživanja licačnih prava i sloboda građana, zaštita i pomoć djeци i t.d.

Takav razvojni put službe unutrašnje bezbjednosti i njena stalna povezanost s narodom, poštovanje ljudskih prava i dostojanstva čovjeka — obezbjeđili su joj značajne uspjehe u radu. Upravo zbog toga su s uspjehom sprečavane sve neprijateljske aktivnosti, čiji je cilj bio onemogućen, slobodnog razvijata novih ljudskih odnosa u socijalističkoj Jugoslaviji.

D. Stojanović

Godišnja skupština građevinara Hrvatske

Šira primjena aluminija u našem građevinarstvu

Poslije plenarnog sastanka, u nedjelju je u prostorijama Društvenog doma održana VII. godišnja skupština građevinskih inženjera i tehničara Hrvatske. Osim delegata područničke inženjerije i tehničara, skupštini su prisustvovali sekretar Kotarskog komiteta SK i član CK SKH Ivo Družić, potpredsjednik NO-a kotara Miro Kuhač, potpredsjednik NO-a šibenske općine Josip Ninić, te brojni gosti.

Nakon što je skupština otvorio, predsjednik Društva inženjera i tehničara Hrvatske sekretar za saobraćaj NRH ing. Stjepan Lamer, osvrnuvši se na neke opće probleme društava, prisutne delegate i goste pozdravili su Josip Ninić i predsjednik Saveza Udrženja inženjera i tehničara Jugoslavije ing. Boro Maksimović, a zatim su pročitani pozdravni telegrami, koji su se služile različitim oblicima rada. U prvom redu tečajevima prikazivanjem filmova i organiziranjem stručnih ekskurzija u najveće naše industrijske centre kao i u neke u inozemstvu. Na taj način pojedini članovi bogatili su svoje znanje i stekli ogromno iskustvo. Kao jedan od narednih zadataka, istaknuto je u izvještaju, jeste izrada akcionalnih programa za 1959. godinu kojima trebaju pristupiti područnice inženjera i tehničara.

U toku skupštine podnesena su tri izvještaja. O poslijeratnim rezultatima na polju građevinarstva Šibenika govorio je ing. Ljubo Kovačević (članak u cijelosti objavljujemo na drugom mjestu), o izgradnji šibenskog mikrorajona referirao je ing. Dinko Vesanić iz Splita, dok je referat o primjeni aluminija u građevinarstvu podnio inž. Alčinđar Tripalo iz Šibenika. U ovom izvještaju je istaknuto da je proizvodnja aluminija u našoj zemlji naglo porasla. Od društva, mada u njima živi i djeli veliki broj inženjera i tehničara. Tako na primjer u 12 kota-

hiljada tona. Zatim su istaknute tehnološke osobine aluminija. Danas još uvijek, unatoč prednostima aluminija prema klasičnim vrstama građevinskog materijala, aluminij nije našao široku primjenu u građevinarstvu, ali je sigurno da će u narednim godinama to postići.

U diskusiji koja je protekla u znaku analize problema Društva i područničica, sudjelovalo je veći broj delegata. Nakon diskusije izabran je novi upravni odbor i 15 delegata, koji će sudjelovati na Kongresu građevinara Jugoslavije u Skoplju.

Istog dana navečer je potpredsjednik NO-a šibenske općine Josip Ninić odsutnosti predsjednika Rončevića priredio prijem za delegate i goste. Prijem je održan u Društvenom domu.

U istim prostorijama otvorena je izložba, na kojoj su prikazana dostignuća na polju primjene aluminija u građevinarstvu, a koje je proizvela tvornica lakihi metala »Boris Kidrić» na Ražinama. Među uzorcima nalaze se prozori, vrata, stolice, stolovi i t.d.

U nedjelju je učesnici godišnje skupštine posjetili su tvornicu lakihi metala »Boris Kidrić», gdje su razgledali pojedina postrojenja, a zatim su otputovali na slapove Krke, gdje su se zadržali do kasnih poslijepodnevnih sati. (J)

TLM »Boris Kidrić«: Prezorski okviri od aluminija

Knin

Lijep proljetni dan i mnogo radosti u svakom kraju kninske krajine na čijem području postoji 35 škola sa oko 4000 učenika. Tih dana u svim selima bilo je naročito živo. Članovi pionirske odreda pripremili su se za učestovanje u velikoj svečanosti, kojoj se veselo svih.

U školama su male vrijedne ruke izrađivale štafetne palice, brižljivo, uredno kao svaki dar što se spremi. I pozdravna pisma su pisana. U njima najljepše želite i iskrne četkite za druga Tita, povodom njegovog 67. rođendana, čije su slike u učionicama bile okićene svježim projektilnim svijećem. I za štafetne palice ubralo se cvijeće i zelenilo, najljepše koje se moglo pronaći.

Onda su krenuli nosioci štafetnih palica u pratinji svojih drugova pionira, s periferijskima selima svoje komune prema Kninu. Seoskim stazama i putevima, svugdje srdično dočekani i svečani ispraćeni i pozdravljeni od mještana, orača i kopača, prolaznika i putnika. I sve tako kilometrima do Knina, gdje je prireden svečan doček pionirskih štafeta uz brojno prisustvo pionira i ostalih građana. Dok su pristizali nosioci štafeta, vojna glazba je svirala koračnice i borbenе pjesme. Nakon prigodnog govora, na svečanom skupu radnioskih pionira i ostalih građana, pročitano je pozdravno pismo pionira kninske općine upućeno drugu Titu.

Citanje pozdravnog pisma bilo je popraćeno aplauzom i poklincima drugu Titu.

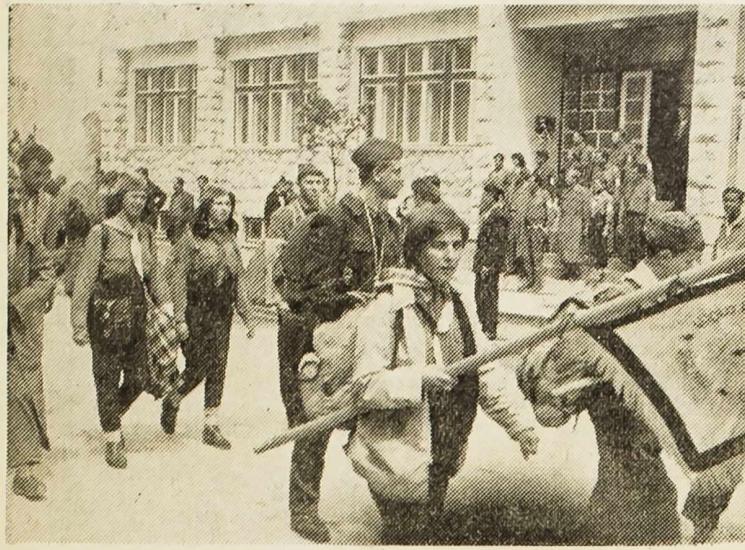
U ponoćnjeljak 11. maja štafeta pionira kninske općine krenula je u Šibenik. (M)

Drniš

Dolaskom u Drniš, pionirske štafete, koje su pošle iz svih škola u nedjelju su završile svoj put kroz Drnišku općinu.

Pred svečano ukrašenu tribinu

(Nastavak na 2. strani)

Defile šibenskih izviđača u Drvaru

AKCIJA DRVAR 1959.

KAO STO NISU NEPRIJATELSKI RAFALI, PLOTUNI, AVIONI I MNOGO JAĆE SNAGE MOGLE UNIŠTITI VRHOVNI ŠTAB I DRUGA TITA U DRVARU 1944. GODINE TAKO ISTO KISA, BLATO I OSTALE VREMENSKE NEPOGODE NISU MOGLE SPRJEĆITI 3500 IZVIĐAČA IZ HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE DA PRIKAŽU DESANT NA DRVAR I EVOCIRAJU USPOMENE NA SLAVNE DANE NARODNE REVOLUCIJE.

Drugi bataljon II. dalmatinske brigade sačinjavali su izviđači s područja kotara Sibenik. Sitna kišica pratiла je nasi bataljon od Ličke Kaldrme do Drvara. Blatnjava maršruta nije predstavljala prepreku za 170 izviđača i planinika šibenskog bataljona. Duga gotovo, nepregledna kolona kočića užurbanim tempom bosanskim šumama. Kilometri ostaju za petama. Pet, deset, petnaest. Umor još ne osjećamo. »Celo kolone, tko zna po koji put počinje novu pjesmu, borbenu partizansku, začelje je prihvatać i »predaje« šumovitim planinama. Nakon 20 kilometara hoda pred nama se, u dolini, ukazao Drvar. Povećavamo tempo. Pjesma ne prestaje. Stanovnici Drvara nas dočekuju toplo, prijateljski, kao partizanske jedinice za vrijeme rata.

Smjestili smo se, po jedan, po dva u kućama. Domaćini su prijatelji i gospodljivi ljudi. Nude topke vode da se umijemo, a odmah zatim čaj, »prepečenici« i obilno večeru. Usput se interesiraju za razne događaje u zemlji i svijetu. Zanimaju se za život u našem gradu i za rad naše organizacije.

Do kasno u noć pričao sam s mojim kućedomačinom Đurom i njegovom ženom Jelom. Đuro je čovjek sedamdesetih godina, pognut, sijede kose i bujnih brkova. Na njegovom licu urezani su duboki tragovi prošlosti, tragovi bijede i patnje.

— Imao sam i ja dva sina i kći. Sad bi to bili odrasli ljudi. Ali... — uzdahnuo je Đuro i naborao čelo.

... svih troje je poginulo. Jedan sin na Kozari, a drugi... Ni danas ne znam gdje mu se nalazi grob. Glavno je da znam za što su se borili. Teško je izgubiti sinove, ali bez slobode se ne može živjeti.

Starica Jela je prikrivala suze. — A da ste vidjeli našu kćи. Bila je krupna i odvazna. Poginula je 1943. godine. Bacila se pod tenk, da ne bi dospjela u šake onim krvnicima, koji su na zvierski način iznudivali priznajna. I, evo sada ostali smo nas dvoje sami. Živimo dobro kao nikada dosad.

Ujutro mi je starica spremila hrane za put.

— Ponesi to, sinko, može ti trebati. Ponudi i svoje drugove i pozdravi ih. Sretan ti put! — rekla je starica s iskrenom majčinskom ljubavlju. Ostala je na pragu sve dok se nisam priključio koloni.

Naš, kao i ostali bataljoni zauzeo je položaj. Točno u devet sati u magloviti zrak vinula se zelena raketa. Napad je počeo. Šibenski bataljon zauzeo je najglavnije objekte i komunikacije: bolnicu, poštu, željezničku stanicu, drveni kombinat i t.d. Za to vrijeme ostale jedinice vodile su »gorčene borbe« za groblje,

Kolona šibenskih izviđača u pokretu

Pionirske štafete

Drniš

(Nastavak sa 1. strane)

na Poljani Maršala Tita, iškičićima zastavama i transparentima, okupilo se oko 500 pionira, omladine i građana. Točno u 10.30 sati pionirska truba je najavila dolazak štafete. Kroz špalir razdraganih pionira, obučenih u svoja svečana odijela, grupe njihovih vršnjaka pronjile su lokalne štafete, koje je primala predsjednik pionirskog odreda »Vjeko Širinić« u Drnišu Gordana Matić, učenica osnovne škole.

Nosioce štafetnih palica i sve okupljene pionire pozdravio je Jovo Mudrinić, predsjednik Općinskog odbora SSRN. Sa svečanosti je upućeno pozdravno pismo pionira drugu Titu.

Općinska štafeta pionira nastavila je sutra dan put prema Sibeniku. (c)

nosila je sve do »Planičnika«, gdje su je preuzeuli omladinci općine Skradin.

U Kistanjama je priređen svečan doček. U ime Općinskog komiteta SK, štafetu je pozdravio Sava Lalić, a u ime naroda kistanjske općine pozdravno pismo za 67. rođendan druga Tita, pročitao je Đuro Biserko. Na ovom putu štafetu je pratilo preko 60 biciklista. I u Devrskama je priređen svečan doček, kojom prilikom je govorio učitelj Vukašin Kotur, a pozdravno pismo narođena Đevrsaka i okoline pročitao je Božidar Jolić.

Narod općine Kistanje preko svojih 6 lokalnih štafeta uputio je tople i srdačne pozdrave vjenčanom Titu.

U ovogodišnjoj štafeti mladost i u lokalnim štafetama na ovom području učestvovalo je oko 1.500 omladinaca i omladinki. Oni su i ove godine zaželjeli dug i sretan život svom voljenom učitelju drugu Titu.

B. Pekić

ČITAJTE

„Šibenski list“

uz 40-godišnjicu KPJ i SKOJ-a

Tragom SKOJ-a u Drnišu

Godine 1938. u Drnišu je formirana skojevska organizacija i ta se godina može uzeti kao početak organiziranog rada SKOJ-a u Drnišu, iako je i prije toga postojala i djelovala grupa napredne omladine, koja je idejno bila povezana uz Partiju, ali nije bila organizaciono povezana. Rad i djelovanje organizacije odvijao se kroz jedino moguće legalne organizacije DOŠK i skautsko društvo, u kojima su kao rukovodili komunisti Vjeko Širinić i Dan Jerković. Ilegalni rad sastojao se u održavanju sastanaka, na kojima se vršilo idejno odgajanje omladine, pripremajući je za predstojecu borbu protiv fašističkoj opasnosti, zatim u pisanju parola, bacanju letaka, što se naročito manifestiralo na dane praznike proletarijata, na Prvi maj, obljetnicu Velike oktobarske revolucije. U borbi protiv skupoci, nezaposlenosti, gladi i ugnjetavanju sa strane vlastodržaca istupalo se dosta revolucionarno, demonstracijskim. Rat u Španiji zaokuplja je pažnju omladine, naročito skojevce. Omladina je se simpatijom pratila borbu španskog naroda protiv intervencija i davalna je sve, što je bilo u njezinu mogućnosti za tu borbu. Skupljala se pomoć za ranjene i bolesne borce Interbrigada, takozvana Crvena pomoć, u čemu su postignuti značajni rezultati.

Aneksija Čehoslovačke izazivala je smotra i defile svih jedinica. Poslije je održan veličanstveni miting na kojem su govorili izviđači rukovodoci i preživjeli borići s desanta na Drvar. Iza tog izviđači su posjetili špilju, u kojoj se nalazio Vrhovni štab. Nakon završene akcije izvršena je smotra i defile svih jedinica. Poslije je održan veličanstveni miting na kojem su govorili izviđači rukovodoci i preživjeli borići s desanta na Drvar. Iza tog izviđači su posjetili špilju, u kojoj se nalazio Vrhovni štab.

Akcija »Drvar 1959.«, koja je organizirana u čast 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a s uspjehom je završena. Samo je stalo da je bio slab vijeme pa se nije moglo izvršiti spuštanje padobranima. Nakon 20 kilometara hoda pred nama se, u dolini, ukazao Drvar. Povećavamo tempo. Pjesma ne prestaje. Stanovnici Drvara nas dočekuju toplo, prijateljski, kao partizanske jedinice za vrijeme rata.

Izviđači su još jednom pokazali svoje sposobnosti i odlučnost. Upoznali su mnoge svoje drugove, izmijenili iskustva, sprijateljili se i ponijeli dragocjene spomenice s ove značajne akcije.

1940. godine organizacija SKOJ-a učvrstila se i proširila novim članovima, tako da u toj godini brojči oko dvadesetak članova. Ostat će trajna spomena me-

đu omladinom na rukovodioce i osnivače skojevske organizacije u Drnišu Vjeku Širiniću i Danu Jerkoviću, prvog sekretara SKOJ-a, Milu Vukušiću i Tomislava Magašu. Njihovom zašlugom skojevska organizacija u Drnišu dočekala je okupaciju zemlje potpuno pripremljena za izvršavanje zadatka, koji je pred njih postavljan.

U mjesecu junu 1941. godine održan je sastanak, kojim je rukovodio Vjeko Širinić i on je svojim izlaganjem upoznao skojeve s njihovim zadacima u borbi protiv fašizma. Postavljeni su zadaci prikupljanja i skrivanja oružja, propagiranja narodnog ustanka, političkog uzdizanja i sl. Te zadatke organizacija SKOJ-a premje je izvršavala. Prilikom izvršavanja tih zadataka pali su u talijanski zatvor pored Ante Ožegovića, člana Partije i člana SKOJ-a Milovan Cota, koji je tom prilikom ispoljio držanje dobrovoljnog zatvora.

Pod konac 1941. godine održan je sastanak mjesnog rukovodstva SKOJ-a, na kojem je za sekretara izabran Jovo Mudrinić. U rukovodstvu bili su još Dane Jerković, Marko Buva i Mile Vukušić. Razvoj i naglo širenje NOB tražio je od omladine sve veće žrtve. U aprili 1942. godine odlaze u NOB prvi skojevci i Drniša Mile Vukušić i Branko Njeguš, koji su pali u borbi protiv okupatora. Pokušaj, da se na oslobođenu teritoriju prebací veća grupa skojevaca, nije uspio.

Tokom 1942. godine naporima mjesnog rukovodstva SKOJ-a učinkovito je kontakt s Mosorskim partizanskim odredom, što je omogućilo prebacivanje oružja, municije, sanitetskog materijala, hrane i robe. Polovinom 1942. godine odlaze u Mosorski partizanski odred Bore Badurina, član SKOJ-a i omladinac Ivo Skelin.

Prilikom jednog sastanka s predstavnicima partizanskog odreda u Virbi, kraj Muča dolazi do otkrića veze i hapšenja nekih učesnika sastanaka. U bijegu pred hapšenjem, pada u ruke ustaške milicije, u Kljacima sekretar SKOJ-a Jovo Mudrinić, zajedno sa Dušanom i Krstom Subotom, koje neprljatelj ni najtežim mučenjem nije uspio slomiti. Dane i Ivica Jerković uspijevaju se probiti do Svilajskog partizanskog odreda. Obojica su kasnije pali u Narodnooslobodilačkoj borbi.

Godina 1942. je godina značajnih rezultata skojevske organizacije u Drnišu. Međutim, koncem 1942. godine, uslijed gubitka rukovodstva drugova, od kojih su neki pali u ruke neprljatelja, a neki ostišli u NOB, nastaje problem, tko da rukovodi organizacijom. U proljeće 1943. godine, u vrijeme najžešćih napada neprljatelja na Narodnooslobodilačko vojsku, održan je sastanak u hotelu, na kome su bili prisutni partijski i skojevski aktivisti pod rukovodstvom Zlatka Cote i Tomislava Magaša. Tom prilikom je izabrano novo mjesno rukovodstvo SKOJ-a, u kojemu su ušli Joso Brakus, Mirko Grubač i Srđan Rašković. Za sekretara je postavljen Srdan Rašković. Mjesnom rukovodstvu SKOJ-a stavljeno je u zadatak, da organizacijom obuhvati svu omladinu, koja je životno vezana uz Partiju. Taj zadatak uspješno je izvršen i formirane su tri skojevske grupe, od kojih jedna na Gradini, druga od ženske omladine, a treća od ostalih skojevaca u mjestu. Na sastancima, koje su grupe održavale u najtežim ilegalnim uslovima, proučavaju se materijal iz omladinske štampe, članovi iz »Proletera«, govor druge Titu prilikom formiranja Prve proleterske brigade, neke brošure iz dijalektičkog materijalizma i nacionalnog pitanja. Članova SKOJ-a u to vrijeme bilo je u Drnišu oko četrdeset.

U drugoj polovini 1943. godine mjesno rukovodstvo SKOJ-a dobiva zadatak, da se čvrše poveže s višim skojevskim rukovodstvom, to jest s kotarskim i okruglim komitetom SKOJ-a. U kotarsko rukovodstvo SKOJ-a izabran je Marko Janjić i Rade Ivačević, preko kojih se organizirao sastanak u Bioči, na koji dolazi

Vajica Popović, sekretar Okružnog komiteta SKOJ-a. Na tom sastanku pored Vajice Popovića prisustvuju Joso Brakus, Marko Janjić i Srđan Rašković. Tom prilikom razmotrane su mogućnosti proširivanja utjecaja Partije i SKOJ-a na omladinu tog područja. Dana je direktiva, da se ide na formiranje grupe USAOH-a i mobilizaciju omladine u NOB. Taj zadatak je izvršen, koliko su teške prilike u Drnišu dopuštale. Formirane su tri aktiva USAOH-a od omladine, koja je bila pod utjecajem neprljatelja. Iz redova antifašističke omladine počeli su se masovno regrutirati borci NOV, od kojih su neki položili i živote. U borbi protiv neprljatelja pali su članovi SKOJ-a braća Bešker, Petar Brkulj, Petar Begonja i dr.

Početkom 1944. godine dolazi direktiva o prelasku na oslobođenu teritoriju svih članova SKOJ-a.

IV. KONGRES KPJ

Period između Trećeg i Četvrtog kongresa KPJ protekao je u oštrom borbi između lijeve i desne frakcije, za prevlast u partijskim i sindikalnim vrhovima. Ta borba ne samo da je dovela do slabljenja KPJ, nego je upravo u razdoblju između ova kongresa zaprijetila i rasjecnjom u Partiji. Pokušaji Kominterne da izmire frakcije ostali su bez rezultata. Istaknuti pripadnici i lijeve i desne frakcije bili su na riječima za izmirenje, ali u praksi nisu ništa poduzimali da do toga izmirenja u interesu KPJ i radničke klase zaista i dođe. Kominterne nije vjerovala da su vode frakcija zaista voljni i sposobni da se odreknu svoje grupačko-cjepačke politike, pa je u maju 1944. god. uputila Otvoreno pismo svima članovima KPJ u kojem konstatnira da je... partija koja je u svojim redovima imala desetine hiljada svojih pristaša, koja je vodila jake masovne sindikate... partija je u poslijeratnim godinama pokazala zaprepaštujuće znakove gubitka svog utjecaja u masama, izgubila svoje prijašnje jake veze s velikim poduzećima i smanjila brojno stanje svoga članstva na tri hiljade članova. Unitarni sindikati brojno su opali i danas obuhvataju samo oko 20% radničke klase Jugoslavije. (Istoriski arhiv KPJ, svež II. str. 447).

Ovakav pad utjecaja Partije svakako je ponajprije bio rezultat objektivnih okolnosti, ali veliku odgovornost za takvo stanje snosišla je frakcijska borba. Protivljenje politici CK KPJ sa strane desne frakcije dovelo je tako daleko, da su se partijske organizacije u gradovima X i Y (Beograd i Osijek) oticjepile od Partije.

Intervencijom Kominterne uklonjeno je dotadašnje frakcionaško rukovodstvo i zamijenjeno novim jedinstvenim radnikim rukovodstvom u kome je najistaknutiji čovjek bio Đuro Đaković. Klanstvo KPJ bilo je pozvano da ustane protiv frakcionaša. Novo rukovodstvo počelo je provoditi Otvoreno pismo s ciljem da likvidira obje frakcije. Time su ujedno i vršene pripreme za kongres.

Cetvrti kongres KPJ održan je u Dresdenu, u Njemačkoj, oktobra 1948. godine. Kongres, čiji rad je bio određen Otvorenim pismom Kominterne, najodlučnije je osudio djelovanje i lijeve i desne frakcije. Sima Marković, voda desne frakcije, bio je prisiljen da se odrekne svojih stavova i uputi pisno-apel članovima otcjepljene partijske organizacije u gradu X (Beograd), u kome je okarakterizirao rad svoje frakcije kao štetnički i pozvao članove otcjepljene organizacije da se vrate u krilo Partije i disciplinirano sprovede njene odlike. Na Kongresu je kapitulirala i lijeva frakcija, čiji rad se također otkrio desnim skretanjem.

Kongres je svestrano analizirao ekonomsku i političku situaciju u zemlji i svijetu i utvrdio stavove KPJ o najvažnijim teoretskim i praktičkim pitanjima. S obzirom na monarho-fašističku diktaturu, čije približavanje se već osjećalo i čije pripreme su na Kongresu razglašene, po prvi puta je postavljeno pitanje karaktera predstojeće revolucije u Jugoslaviji. Kongres je stao na stanovište da »Borba hrvatskog seljačkog pokreta i pokreta ostalih ugnjetenih nacija od postanka Jugoslavije, pa i zadnji široki pokret seljaštva i ugnjetenih nacija, predstavlja po svojoj objektivnoj sadržini (borba protiv imperializma, nacionalnog ugnjetavanja, feudalnih preostatak, monarhije, apolitizma — za nacionalnu nezavisnost, podjelu zemlje, repub

GOSTOVANJE ZADARSKOG KAZALIŠTA Pismo s Autoputa

Interesantno je za ovo posljednje gostovanje Narodnog kazališta iz Zadra, da je ansambl obje večeri nastupio s dramama. Uobičajeni nastupi na gostovanjima: jedna lakša stvar (komedija) — jedna ozbiljnija (drama), ovaj put su se ostvarili u drugoj varijaciji: domaća drama — drama stranoga pisača. Tako su Zadrani prve večeri, u subotu, prikazali »Noć u Globokom« od Mateja Bora, a druge, u nedjelju, O'Neillov »Put dugog dana u noć«, o kojem se nekoni pišeće smrtili, ovih nekoliko posljednjih godina, obilno pisalo u domaćoj štampi, a — sudeći po tome — i u stranoj.

»Noć u Globokom« tretira otkrivanje i likvidaciju jednog tajnog špijuna Gestapo, koji je ubaćen među suradnike NOP-a, kao i ličnu tragediju Vide, koju Ferlež, špijun, oslobodivši je iz njemačkog logora »pod cijenu vlastitog života«, drži u uvjerenju da je izdala grupu partizana, koji su zbog toga stradalci životom. Ali, naravski, sve je to djelo davolskog Gestapo, koje, zahvaljujući partizanskom liječniku dr. Mrošu, biva otkriveno, špijun ubijen, Vida oslobođena kompleksa krivnje a svi živi, zajedno s Vidom koja je spašena u zadnjem času, odlaze da se priđruže partizanima.

Sadržaj ove drame, po kojem Vida konačno nalazi zaručnika, za kojeg je bila uvjerenja da je poginuo, djeluje naivno i, mogli bismo reći, romantično.

Ostvarenja glumaca u tumačenju likova drame nisu bila jednaka. Bilo je onih, koje smo, uza sve slabosti komada, prijatno pratili u toku večeri, kao što su Ferlež Dušana Bulajić, ili Vida i Dr. Mrož, koje su interpretirali na simpatičan način Branka Gregorić i Duško Križanec. S druge strane, bilo je ostvarenja,

koja nisu odgovarala zahtjevima teksta (Rutarica), ili takovih za koje smo imali dojam kao da po nuždi markiraju likove iz drame.

Režija Vlade Vukmirovića teško da je imala što »izvući« iz ovoga komada. Medutim, režiseri bismo zamjerili, što je dozvolio da se neki prizori odigraju na način koji podsjeća na predstave diletanata.

Inscenacija gosta Lj. Filakovca prikazala je unutrašnjost milna u kojem se i stanuje. To je bio okvir radnje za sva tri čina.

»Put dugog dana u noć« je teška i sumorna drama o izgubljenim ljudima, koji su sa svojom krvnom (i društvenom) vezom pozvani da zajedno žive. U tome svakoga od njih muči promašena i razdire bezizlazna sadašnjost.

Svaki krije od drugoga svoju tragediju za koju drugi zna. Na međusobnom otkrivanju spoznaju onoga što je svaki znao izgrađena je ova drama teških sukoba i velike napetosti, koja se događa u toku jednog dana do u noći.

Igra svega pet lica: otac James Tyrone, glumac koji je za ljubav novca izdao umjetnost, sada imućni trudica i pijanica, koji je zapravo i doveo svojom škroštu i strahom od ubožnice obitelj do propasti; majka Mary Tyrone, neizlječiva narkomanka; dva sina, James ml. i Edmund, alkoholičari, od kojih prvi moralna propalica, a drugi neizlječivo tuberkulozni bolesnik; i konačno, nemarna i pijana služavka Cathleen.

Ove likove, sa svim njihovim porocima i kompleksima, u vlastitom izjedanju i međusobnim sukobima, dali su Duško Križanec, Draga Prukmajer, Dušan Bulajić, Vlatko Perković i Sonja Zletić — ansambl, koji je očigledno ozbiljno radio na to-

me da nam prikaže O'Neill. Stoga su oni i dali jednu igru, koja je, bez obzira na izvještaj pad u sekvensama »konačnog obračuna«, predstavljala određeni prijatan ugoda.

Ono što je pozitivno u predstavi ove drame — ujednačenost do određenih granica, rad na likovima — svakako da s glumcima dijeli i redatelj — gost Ing. Duro Puhovski.

Inscenacija Zdenka Venturinija uspjela je da prikaže ljetnikovac porodice Tyrone, koji obitelj nikada nije osjećala domom, već jednom od špekulacija staroga Tyronea.

C. Vid

KLAVIRSKI KONCERT PETRA DUMIĆIĆA

U organizaciji Narodnog svezničkog kazališta u Šibeniku uz pomoć načelnika svezničkog kazališta je prošlog tjedna gostovalo pozvani zagrebački klavirista prof. Petar Dumićić, koji je u Narodnom kazalištu predio dva koncerta. Jedan za učenike srednje škola, a drugi za građanstvo. Prvi priredbi prisutstvovalo je 426 učenika šibenskih srednjih škola, koji su s velikim interesom pratili izvođenje programa. Putem ovakvih priredaba razvija se muzička kultura učenika. Stoga bi takve koncerte trebalo i buduće organizirati. Kakvo je zanimanje pobudio ovaj koncert najbolje pokazuju brojni posjet.

Omladinsko naselje »Ivo — Lora Ribar« u kojem živi i radi načela brigada smješteno je na vrlo lijepom mjestu. Ono se nalazi na jednoj uzvisini, koja je obrasla šumom. U naselju se sada nalazi 6 omladinskih radnih brigada.

Tu živi oko osam stotina omladinaca i omladinki iz Srbije i Hrvatske. U naselju, pored barake štaba naselja, postoji omladinska pošta, kantina, ambulanta, trpezarija i drugo.

U naselju rade kursevi za omladince, kao što su zidarski, traktorski, motociklistički, radio-amaterski, foto-amaterski i drugi. Ovih dana su se mnogi omladinci iz naše brigade upisali u pojedine kurseve. Pored toga, u našoj brigadi radit će i seminar za omladinske rukovodiće.

U brigadi je osnovana i organizacija SK koja broji 17 komunita. Na jednom sastanku, koji je održan ovih dana, izabran je sekretar organizacije i delegat za konferenciju gradilišta, koja će se održati u Nišu.

Radilište nije daleko. Svega pet do šest stotina metara. Svakog dana prilikom odlaska na radilište i povratka, omladinci u kolonu pod zastavom pjevaju kočačnice. Rad traje 6 sati. Za vrijeme rada omladinci su neumorni. Takmičenje između četa, grupe i pojedinaca je u punom jeku. Rad nije mnogo težak. Vrši se iskopavanje, utevar i istovar zemlje. Prvog dana brigada nije ispunila normu, s obzirom da omladinci još nisu bili naviknuti na taj posao. Ali nakon dva — tri dana omladinci ispunjavaju normu. Svake večeri, kada se čita

zapovijest brigade, pohvaljuje se po nekoliko brigadira iz svake čete. Proglasuje se i najbolji brigadir u toku dana, koji slijedećeg dana ima čast da diže i spušta zastavu brigade.

Već je omladincima održano nekoliko predavanja. Češće puta se održavaju političke informacije.

Eto, tako teče život omladinača III. šibenske omladinske radne brigade »Zdravko Begić« na izgradnju Autoputa »Bratstvo — jedinstvo« na dionici između Niša i Paraćina.

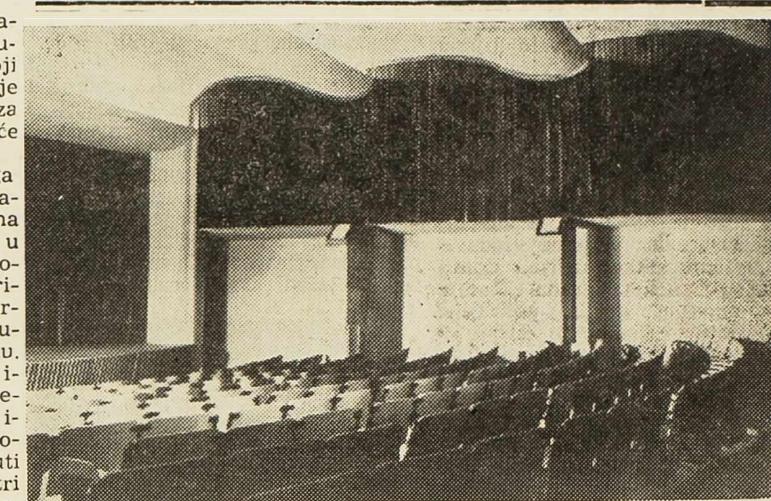
Pored toga, što će omladinci dati svoj udio na izgradnji, oni će se svojim kućama vratiti kao novi ljudi. Sela će dobiti mnoge

omladinske rukovodiće, jer: »Omladina gradi Autoput, a Autoput izgrađuje omladinu.«

Brigadiri naše brigade zajedno s ostalim brigadama, koje se nalaze u ovom naselju svečano su proslavili 1. maja. Uoči Prvog maja bila je zapaljena logorska vatra, oko koje su omladinci i omladinku igrali i pjevali borbe, neke pjesme. Nakon toga su brigadiri gledali kino-predstavu.

Druži dan praznika brigadiri su pošli na izlet u jedno obližnje selo. Istog dana navečer bila je priredena igranka, na koju su došli omladinci i omladine iz svih brigada u ovom naselju.

I. Sekulić

Nova kinodvorana u Šibeniku

Podnošenje prijava radi utvrđivanja predmeta nacionalizacije

PRED ISTEKOM ROKOVA

Rokovi za podnošenje prijava predmeta nacionalizacije (član 10. Uredbe o postupku za provođenje nacionalizacije najamnih zgrada i građevinskog zemljišta).

Clanom 63. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta određeno je da se gradanin, koji ne podnese prijavu, kažnjava zatvorom do godine dana, kao za krivično djelo, a građanska pravna lica, društvene organizacije i druga udruženja gradana novčanom kaznom do milijun dinara, kao za prekršaj.

Ako je netko u nedoumici da li je dužan podnijeti prijavu radi utvrđivanja predmeta nacionalizacije, dužan je da se o tome točno obavijesti kod organa uprave nadležnog za poslove finansija NO-a općine.

Ako je netko u nedoumici da li je dužan podnijeti prijavu radi utvrđivanja predmeta nacionalizacije, dužan je da se o tome točno obavijesti kod organa uprave nadležnog za poslove finansija NO-a općine.

Nacionaliziraju se najamne stambene i najamne poslovne zgrade, a u gradovima i naseljima gradskog karaktera i sva građevinska i izgrađena i neizgrađena zemljišta.

Način na koji se najamne stambene i najamne poslovne zgrade i zemljišta uključuju u Nacionalizaciju je da se u vlasništvu Vlasnici ih ne mogu otuditi, ali ih mogu naslijediti njihovi zakonski nasljednici, i to samo za vlastitu privatnu zanatsku ili drugu dozvoljenu privatnu djelatnost.

No nacionaliziraju se: gospodarske zgrade koje služe poljoprivrednoj djelatnosti zemljoradnika, ni zgrade društvenih organizacija i drugih udruženja građana koje služe za vršenje njihove djelatnosti.

Ne smatra se poslovnom prostorijama i ne nacionaliziraju se sporedne prostorije (garaža, pronica, sušionica, podrum i sl.) u zgradama koja nije nacionalizirana ili izvan rješenja.

Mali magazini i mali podrumi, kao posebna zgrada ili u sastavu druge zgrade, koji nisu od značaja za vršenje privredne djelatnosti mogu se ostaviti u vlasništvu dosadašnjih vlasnika.

Gradjevinska zemljišta

Sva zemljišta, koja se nalaze u užim građevinskim rajonima gradova i naselja gradskog karaktera, smatraju se građevinskim, bez obzira da li su izgrađena ili neizgrađena, i nacionaliziraju se.

Osim tih nacionaliziraju se i građevinske parcele izvan užeg građevinskog rajona, ako se na njima nalazi nacionalizirana zgrada.

Na kraju, osim navedenog, treba kazati, što po Zakonu o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta mogu gradani na teritoriju Jugoslavije stjecati i imati u vlasništvu samo poslovne zgrade i poslovne prostorije, koje služe isključivo njihovo dozvoljenoj djelatnosti (član 3. Zakona).

Redovno i pravilno provođenje nacionalizacije omogućiti će i normalno rješavanje drugih imovinsko-pravnih odnosa građana, koje se, dok se ne provede postupak nacionalizacije, ne može riješiti.

U tu svrhu svakako je potrebno da se zauzmu i političke i društvene organizacije, i druga udruženja gradana mogu na teritoriju Jugoslavije stjecati i imati u vlasništvu samo poslovne zgrade i poslovne prostorije, koje služe isključivo njihovo dozvoljenoj djelatnosti.

To je propisano u članu 2., koji glasi:

»Gradani mogu na teritoriju Jugoslavije stjecati i imati u vlasništvu:

— porodičnu stambenu zgradu

— zgradu s dva stana ili s tri manja stana, ili

— najviše dva stana kao poslovne dijelove zgrade, ili

— dvije porodične stambene zgrade s najviše dva stana i tre-

*

Iznimno, u vlasništvu gradana može se ostaviti stambena zgrada koja uz dva stana ili tri manja stana ima još i jedan sporedni stan, koji po svojoj namjeni ili strukturi, položaju u zgradu ili udobnosti predstavlja sporedni dio zgrade.

U vlasništvu gradana može se ostaviti i zgrada koja uz jedan stan ili dva manja stana ima poslovne prostorije površine do 70 kvadratnih metara (član 13. Zakona o nacionalizaciji).

U članu 26. Zakona određeno je da se stanom smatra skup prostorija namijenjenih da slu-

*

Zlato u džungli

AMERIČKI FILM. REŽIJA: LEWINS FORSTER

Od avanturističkog filma očekujemo uzbudljivost i napetost i za ljubav ovoga spremni smo da preskočimo izvještne neuverljivosti i nelogičnosti, koje su u filmovima ovakvog žanra obično posljedica težnje za što vještijim konstruiranjem uzbudljivih i napetih situacija. Ali, kad u gotovo čitavom filmu uzduž očekujemo ovakve situacije, onda neuverljivosti, nelogičnosti i besmislenosti sadržaja izbjavljaju u prvi plan i neuomoljivo se nameću. Posljedica je dosadan i loš film, kao što je to i »Zlato u džungli«, u kojem teško da ima nešto što bi bilo vrijedno spomena.

— b —

Iznimno, u vlasništvu gradana može se ostaviti stambena zgrada koja uz dva stana ili tri manja stana ima još i jedan sporedni stan, koji po svojoj namjeni ili strukturi, položaju u zgradu ili udobnosti predstavlja sporedni dio zgrade.

U vlasništvu gradana može se ostaviti i zgrada koja uz jedan stan ili dva manja stana ima poslovne prostorije površine do 70 kvadratnih metara (član 13. Zakona o nacionalizaciji).

U članu 26. Zakona određeno je da se stanom smatra skup prostorija namijenjenih da slu-

Referat na godišnjoj skupštini građevinara NRH

Razvoj građevinarstva u šibenskom kotaru

Promatrajući građevinarstvo našeg kraja u periodu srednjeg vijeka i novijeg vremena, opažamo da su na ovom području jedino u gradu Šibeniku izgrađeni značajni objekti. Međutim, uz interesante tvrđave i bedeme, najpoznatija je šibenska katedrala, koju je većim dijelom izgradio poznati šibenski graditelj Juraj Dalmatinac prije više od 400 godina, odgojivši na tom objektu generaciju vršnih domaćih klesara — kipara. Ti majstori su kasnije izgradili čitav niz lijepih stambenih zgrada tipa »Palazzo«, kao i neke javne objekte, na primjer vrlo lijepu gradsku vijećnicu, te više crkava. Na taj način oblikovan je danas toliko interesantan stari grad.

U dalnjem toku vremena grad Šibenik gubi svoj prvobitni značaj, i građevinarstvo stagnira, te tada nisu izgrađeni neki značajni objekti. Za vrijeme vladavine Austro-Ugarske, uslijed dominantnog značaja grada Zadra, kao glavnog grada pokrajine Dalmacije, Šibenik je došao u podređeni položaj. Stvarno vidi se da su u to vrijeme izgrađene od većih objekata jedino sudaska zgrada, pošta i kazalište, te nesto stambeni zgrada bez neke osobite umjetničke vrijednosti.

Ostala mjesta kotara nisu imala jačeg procvata u građevinarstvu. To su bila manja trgovista s neznačajnom građevnom djelatnošću.

Stvaranjem nove države, bivše Jugoslavije, to zatećeno stanje postepeno se nešto popravlja. Velika oskudica u kadrovima kočila je razvitak građevinarstva. U tom periodu započeta je izgradnja većih objekata, kao što je zgrada gimnazije i carinarije, pa je za izvršenje tih radova bilo potrebno osigurati stručne majstore i kadrove iz vani. Tada su djelovala na ovom području samo manja privatna građevinska poduzeća tipa zidarskog majstora, koja nisu bila sposobna da izvadaju veće i značajnije objekte.

Kod razvoja industrije tvornica »La Dalmatiene« u Šibeniku nakon izvjesnog zastoja preorientirala se na proizvodnju feroslitina, a prije početka Drugog svjetskog rata započeta je i tvornica elektroda. Isto tako započela je gradnja tvornice aluminija i gline u Lozovcu. Kako su te tvornice gradiene uglavnom stranim kapitalom, to opet u izgradnji nisu sudjelovali u punom broju domaći stručnjaci.

Od saobraćajnih objekata od velikog je značaja za privredu ovog kraja bila izgradnja ličke i kasnije unske željezničke pruge. Isto tako je značajna izgradnja jadranske turističke ceste, te skradinski most, koji je povezao Bakovicu i Ravne kotare sa Šibenkicom.

U Drugom svjetskom ratu grad Šibenik i Knin doživjeli su ogromna razaranja, kako na stambenom prostoru, tako i na saobraćajnim komunikacijama i pristanistima. Nakon oslobođenja povratkom u gradove izbjeglog stanovništva, stambeni problem postao je akutan i jedan od najtežih problema kod obnovе. Isto stanje bilo je i kod popljenih i porušenih sela i naselja kotara.

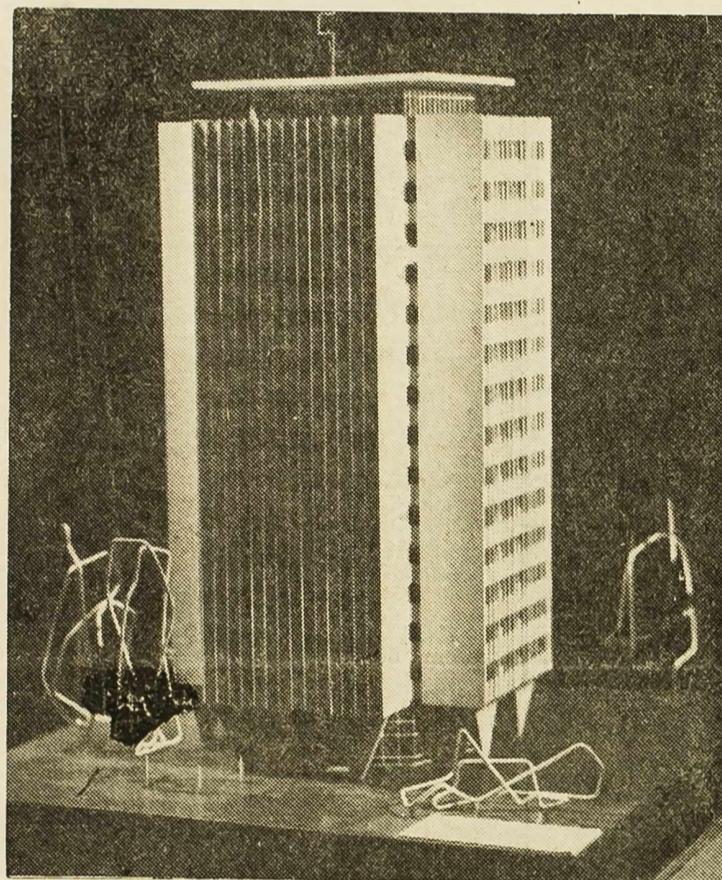
Dolaskom ZAVNOH-a u Šibenik formirane su prve građevi-

ske uprave, i to jedna za obnovu porušene šibenske i kninske bolnice, druga za saobraćajnice i treća za obnovu naselja. Velikim zalaganjem tih uprava uz mobilizaciju svih stručnjaka i ogromnim elanom širokih narodnih masa, postignuti su u tom periodu ogromni rezultati: obnovljene su gotovo sve popaljene i porušene kuće, šibenska i kninska bolnica osposobljene su za normalan rad, a glavne željezničke i cestovne saobraćajnice raskrčene su i osposobljene za odvijanje saobraćaja. Taj rad na obnovi cijeni se prema današnjim vrijednostima preko 2 milijarde dinara.

Već u novembru 1945. godine formira se u Šibeniku prvo građevno poduzeće iz gore navedenih uprava. To poduzeće odmah pristupa organiziranom radu, kako na obnovi, tako i na izgradnji novih objekata. Svoje djelovanje prenosi na cijeli okrug preko ispostava u Kninu i Drnišu. Za takvu građevinsku opera-

poslužio kao podloga za dalju studiju i izradu generalnog urbanističkog plana, koji je dovršen 1954. godine, kad je uručen NO općine i stavljen na uvid građanstvu. To je bio jedan od prvi izrađenih planova u NR Hrvatskoj.

Razvojem privrede čitave zemlje, a naročito jakе industrijske i elektrifikacije, građevinarstvo je u stalnom porastu i dobiva sve teže, veće i odgovornije zadatke. To uslovjava da se postojeća građevinska operativa poveća i to formiranjem novih građevinskih poduzeća u Šibeniku, Kninu i Drnišu. U periodu pak izgradnje Tvornice lakiha metala »Boris Kidrić« u Ražinama, bilo je potrebno angažirati i najveće poduzeće u Hrvatskoj »Technika« iz Zagreba, na čelu sa tehničkim rukovodcem ing. Vladom Silhardom, da se taj ogromni zadatak izvrši na vrijeme. To poduzeće radio vrijeme s 2500 radnika i s mjesечnim situacijama od 250

Maketa šibenskog nebodera

tivu bilo je potrebno prikupiti sve stručne kadrove, raspoloživo sive mehanizaciju, te organizirati nabavu potrebnog materijala i alata. Kadrovu u tom periodu bili su jedan od najtežih problema. Osim građevinskih stručnjaka, bilo je potrebno prikupiti i razne obrtnike za zanatske radove, te je u tu svrhu novoosnovano poduzeće formiralo u svom sastavu potrebne sporedne pogone. Mehanizacija kojom se u to vrijeme raspolagalo, bila je oskudna i u dotrajalom stanju. Upornom borbom i trajnim nastojanjem uspijelo se tu mehanizaciju nadopuniti dodjelom novih strojeva i transportnih sredstava. Stanje s građevnim materijalom bilo je teško, oskudna je vlastala u svemu, te jedino velikim naporima, uspijelo se zadovoljiti najnužnije potrebe građevinarstva.

Pošljeračna obnova, a naročito intenzivan industrijski razvoj Šibenika, kao i razvoj Knina, zahtijevali su da se čim prije pristupi izradi urbanističkih planova tih mesta, pogotovo imajući u vidu neplansku izgradnju pred rat. Knin je dobio urbanistički plan izrađen od urbanističkog Projektnog zavoda u Splitu. U planu je uzet u obzir razvoj grada kao saobraćajnog i trgovackog centra sjevernog dijela kotara Šibenik. Naročito je teško stvaralo rješavanje novog željezničkog čvora u Kninu, kao raskrsnice ličke, unske i nove zadarske željezničke pruge. Urbanistički plan predviđa stvaranje novih stambenih, industrijskih, te rekreativnih zona i moguću zdrav i pravilan razvoj grada.

Već 1947. godine ing. arh. Dragoljub Boltar preko Projektnog zavoda APZ u Zagrebu izradio je direktivni regulacioni plan Šibenika, koji je do izrade generalnog urbanističkog plana grada predstavljao jedinu plansku direktivu za rješavanje i lociranje osnovnih gradskih elemenata: cestovnih mreža, željezničkog čvora, operativnih obala, industrijskih i rekreativnih zona, te je na izgradnji tvornice neko dobro i gradski stambene izgradnje. On je kasnije dobro

(Svršetak u idućem broju)

Šibanski dječji vrtići proslavili 40-godišnjicu KPJ i SKOJ-a

U okviru proslave 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a a dječji vrtići u Šibeniku održali su svečane priredbe. Program ovih priredbi bio je ispunjen recitacijama, pjesmama i kolima. U toku svečanosti predstavnik JNA posjetio je zabavište »Ante Šantić«, gdje je u razgovoru s djecom evocirao uspomene iz slavnih dana Narodno-osllobodilačke borbe. Ovom razgovorom prisustvovala su i djece iz ostalih zabavišta. Jedna grupa djece polaznika dječjih obdaništa i zabavišta posjetila je grobove palih boraca na koje je položeno cvijeće. Položeni su vencici i na grobove Ante Šantica i Jelje Bučić, čija imena nose dječji vrtići.

Iz Škole učenika u privredi Šibenik

U čast 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a učenici ove škole razvili su svestranu aktivnost. Uz udarčki rad na gradnji bazena u Crnici i radovima u predjelu »Rokic«, učenici su svoje slobodno vrijeme, osim u učenju, provodili i u međuškolskom takmičenju u šahu, rukometu i nogometu.

Povodom proslave 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a učenici ove škole razvili su svestranu aktivnost. Uz udarčki rad na gradnji bazena u Crnici i radovima u predjelu »Rokic«, učenici su svoje slobodno vrijeme, osim u učenju, provodili i u međuškolskom takmičenju u šahu, rukometu i nogometu.

U školi su učenicima prikazani dijafilmovi iz NOB-e, a održano je i nekoliko predavanja o borbi radničke klase, zatim iz NOB-e, obnove i izgradnje naše zemlje. O ovim doživljajima iz rata i naročitim osvrtom na V. neprijateljsku ofenzivu učenicima je govorio je drug Božo Blažević, predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca.

Učenici trećih razreda, koji su koncem travnja bili na ekskurziji, koja je imala za cilj upoznavanje kapitalnih objekata naše socijalističke izgradnje, položili su vijence na grobnice narodnih heroja u Ljubljani i Beogradu. Prošle sedmice učenici i nastavnici bili su na mjestu, gdje je strijeljan narodni heroj Rade Končar. Tu je evocirana uspomena na ovog zaslужenog borca i položen vijenac.

REZULTATI KAMPANJE MRIJEŠTVA MEKOUSNE PASTRVE

Mrijestilište Sportskog ribolovnog društva u Kninu u toku jedne godine daje dvije živete. Naime, u decembru se izlovljava potočna pastrica radi mriještenja i umjetnog oplodjivanja, a u rano proljeće ista operacija se izvodi s drugom vrstom pastrve, mekoušnom. Dok su rezultati mriještenja potočne pastrve potpuno podbacili, zbog poplava, koje su tada vladale, ova proljetna kampanja dala je dobre rezultate, jer je izmrijesteno i umjetno oplodjeno u mrijestilištu preko 50.000 kočada ike. Od tega će veći dio, nakon uzgoja biti pušten u Krku, dok će se izvjesna količina mlada pustiti u prodaju za poribljavanje drugih rijeka.

U toku ljeta društvo namjerava, po prvi put, pristupiti izlovljavanju potočnih rakova, koji će se plasirati na inostrano tržište preko jednog našeg izvoznog poduzeća.

POLAČANI GRADE PUT

Polača je veliko, ali udaljeno podinarsko selo, koje sada ima prilično lošu vezu s Kninom. Moraju se služiti zaobilaznim putem, tako kroz ovo selo prolazi kraći, ali zapušteni stari put, građen još za vrijeme francuske vladavine u ovim krajevima. Isključivo vlastitim sredstvima i dobrovoljnim radom, seljaci Polače rade na rekonstrukciji starog puta u dužini od 11 km, a izgradili su još potpuno novi odvojak u dužini jednog kilometra. Svi dosadašnji učinjeni radovi predstavljaju vrijednost od preko dva milijuna dinara. Preostaje još popravak najteže dionice u »Krivenama«, iznad vodopada Krčića. Dovršenjem polačkog puta, relacija Knin — Polača bit će smanjena gotovo za polovicu. Onda će biti moguće uvođenje i autobusnog saobraćaja, a to je velika želja ovih ljudi. (M.)

Radovi u kanjonu Krke dobro napreduju

Uspješno napreduju radovi na gradilištima pruge Knin — Zadar. Najteži poslovi izvode se u kanjonu Krke, koji je dug 15 kilometara. Od tega je u radu oko 9,5 km. Kroz kanjon će biti probijeno 17 tunela, različite dužine. Zadarsku prugu rade tri građevinska poduzeća. Na prvih šest kilometara od Knina angažirano je Željezničko građevinsko poduzeće iz Sarajeva, od 6 do 8 km rade izvodi poduzeće »Vladimir Gortan« a dalje građevinsko poduzeće »Tempo«.

Na dionicu sarajevskog poduzeća, u kanjonu je probijeno svih šest tunela, prvi od Knina, koji je dug 180 m, potpuno je završen, a drugi koji je na ovom dijelu najveći, u dužini 240 m je prvi pri završetku. U ostalima se vrši obzidivanje tunelskih cjevija i ostali radovi. U probavljanju tunela sudjelovati su mineralni specijalisti iz Like i Bosne. U tunelima se radi neprekidno, u tri

smjene. Na vanjskim radovima izgrađeno je dosta usjeka, nasipa i propusta. Istovremeno se gradi nasip od izlaska iz kninskog stanice do prvog tunela. Nasip za postavljanje donjeg stroja ovdje ima dužinu od preko jednog kilometra. Pored trase i tunela, zamašnji radovi se izvode na tri objekta, a to su: nadvožnjak na cesti Knin — Grahovo, pod kojim će biti postavljena četiri kolosijeka, umjesto dosadašnjih dva zatim se gradi podvožnjak kod Bulin-mosta, na cesti Knin — Zadar, a također i treći most preko rijeke Radljevice. Kod ovoga, kao i kod mosta na cesti Knin — Bosansko Grahovo, fundiranje se vrši armirano-betonским Franki šipovima.

U okviru radova izvršena je korekcija potoka Mlinarice. Da bi se dobilo više prostora za novu kolosijeku na izlazu iz stanice, izvršena je devijacija ceste na 350 metara dužine. (M.)

Pripreme za turističku sezonu

U Kninu se vrše pripreme za predstojeću turističku sezonu, u kojoj su od sedam ekipa, stigli na cilj četvrtiiza ekipa JNA i »Partizana«.

U školi su učenicima prikazani dijafilmovi iz NOB-e, a održano je i nekoliko predavanja o borbi radničke klase, zatim iz NOB-e, obnove i izgradnje naše zemlje. O ovim doživljajima iz rata i naročitim osvrtom na V. neprijateljsku ofenzivu učenicima je govorio je drug Božo Blažević, predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca.

Komisija koju je imenovao Savjet za privredu NO općine radi kontrole i pregleda ugostiteljskih i turističkih objekata, kako bi se otklonili nedostaci u tehničkom i sanitarnom pogledu, na vrijeme je obradila teren.

Ugostiteljsko poduzeće »Dinara«, sa svoje strane, poduzelo je korake, da što spremnije dočeka turističku sezonu. Ureduju se kapaciteti i naručen je novi namještaj i drugi hotelski inventar, koji lanjske godine nije bio obnovljen.

Ovo poduzeće preuzele je izletnički gostonici na Vrelu i ondospobilo je da posjetiocima budu što zadovoljniji. Prijevoz gostiju se objavlja autobusima.

Medutim, mjesno Turističko društvo, koje bi trebalo da kao najpozvanije odgovori svojoj užlozi i zadacima, ne pokazuje ni

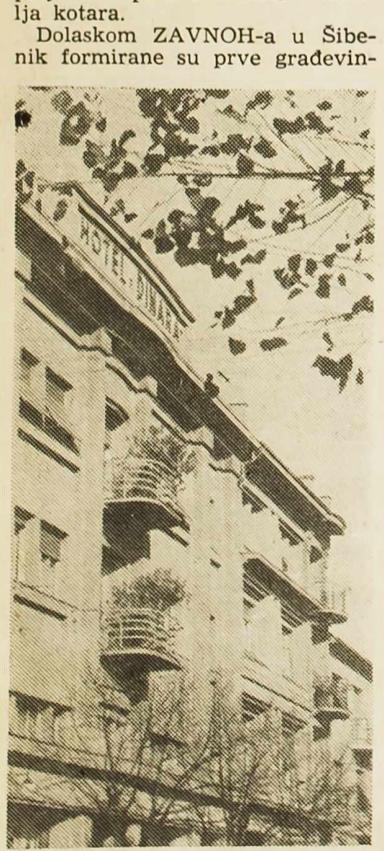
Zgrada NO-a u Kninu

Da ne dođe do nesreća na radu

Povećavaju. Pregledom je također ustanovljeno, da je dobar dio strojeva u odjeljenju valjaonice bez potrebnih zaštitnih sredstava čime se radnici izvrgavaju opasnosti. Ovdje je već zabilježeno nekoliko nesretnih slučajeva. Postoji mogućnost da se svi ti nedostaci u najkorije vrijeme uklone. (J.)

PRVI U BATALJONU, DRUGI U BRIGADI

Za vrijeme Prvomajske praznike, a u čast 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a, kninski izvadci sudjelovali su u akciji »Desant na Drvar«, u jačini jedne čete, koja je brojila 45 članova. Iako je akcija, zbog nepogodnih vremenskih prilika, izvedena u teškim uvjetima, ipak su izvadci kninskog odreda pokazali izvanrednu spremljnost, pa su ocijenjeni kao najbolji u svom bataljonu, a drugi u brigadi kojoj su pripadali.

Knin: Hotel »Dinara«

gradska kronika

Posjet Novosadskom sajmu

Podružnica društva agronomova kotara Šibenik posjetila je nedavno ovogodišnji Novosadski sajam. Oko trideset poljoprivrednih stručnjaka i poslovnih upravitelja poljoprivrednih zadruga s područja Kotara Šibenik na putu za Novi Sad posjetili su Rijeku i Zagreb. Osim Novosadskog sajma grupa stručnjaka obišla je poljoprivredno dobro »Pančevački rit« i upoznala se sa svremenim načinom poljoprivredne proizvodnje. U Novom Sadu sklopljen je i ugovor za isporuku dva bika za stanicu za umjetno osjenčivanje u Kninu. Na povratku iz Novog Sada poljoprivredni stručnjaci i poslovni upravitelji zadruga posjetili su Zenicu, Jablanicu i Vinariju u Imotskom, gdje su se upoznali s uzgojem vinove loze u tom kraju. Na putu su ostali sedam dana, a putovali su autobusom »Autotransportnog« poduzeća.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

NARODNO KAZALIŠTE

Cetvrtak, 14. V. — VEĆE NARODNIH PJESAMA I IGARA — u izvedbi ansambla »Kolo« iz Beograda. Početak u 20 sati. Subota, 16. V. — Ž. Konifa: SIROTO MOJE PAMETNO DJETE — predstava za građanstvo. Početak u 20 sati.

Nedjelja, 17. V. — O. Davičo: PESMA — predstava za građanstvo. Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premjera talijanskog cinemascop filma o boji — POSLJEDNJI RAJ — (do 17. V.)

Premjera američkog filma u boji — BAGDADSKA SIRENA — (18.—22. V.)

»20. APRILA«: premjera američkog cinemascop filma u tehni-koloru — PRINC STUDENT — (do 17. V.)

Premjera talijanskog filma — KRIK — (18.—20. V.)

»SLOBODA«: premjera francuskog filma — BILJEŽNICA MAJORA THOMPSONA — (do 14. V.)

Premjera engleskog filma u boji — COVJEK KOJI JE VOLIO RIDOKOSE — (15.—18. V.)

Premjera sovjetskog filma u boji — ČETRDESET I PRVI — (19.—23. V.)

DEŽURNE LJEKARNICE

Do 16. V. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

Od 17. do 20. V. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Matični ured

RODENI

Silva, kći Milana i Ide Škugor; Vedrana, kći Ante i Anke Jurković; Gorana, kći Jere i Vanje Berač; Željko, sin Ive i Andelke Aras; Nikola, sin Čedomira i Blaženke Vulinović-Zlatan; Ante, sin Vida i Nevenke Maderić; Željko, sin Petra i Milice Perlić; Senija, kći Ivana i Tone Đaković; Ivan, sin Mate i Veronike Gojanović; Vojna, kći Tomislava i Marice Krunic; Davor, sin Ruzarija i Vojke Gaćina; Nevenka, kći Nikole i Draginje Pavasović; Ante, sin Ive i Simice Markov; Željko, sin Miljenka i Marte Dubravice; Alemka, kći Karmela i Marije Perkov; Srećko, sin Ive i Bosilje Pavlović; Katica, kći Krešimira i Radoslavice Skračić; Branka, kći Paška i Slavke Klisović; Damir, sin Ivana i Ante Bračić i Zdenka, kći Jandrije i Marije Lalić.

VJENČANI

Perković Srećko, stolar — Zanze Nedjeljka, službenik i Grgas-Svirac Mate, geometar — Lozić Miroslava, domaćica.

UMRLI

Kuvač Petar, star 78 god.; Gojanović Ivan Matin, star 5 dana; Maras Matija rođena Parat, stara 56 god. i Križević-Ugrin Marija rođ. Špero, stara 63 god.

MIKROFON JE BIO NAŠ

Teško da je dosad ijedna priredba u Šibeniku pobudila takav interes kao javna emisija Radic — Beograda i Radio — Zagreba. »Mikrofon je vaš. Gotoz mjesec dana u Šibeniku se ni o čemu nije govorilo toliko koliko o ovoj emisiji. Nije ni čudo, kad se uzme u obzir, da ona pruža mogućnost amaterima muzike i znanja da se na »najjavljivačinu iskažu. A kako je ipak ne moguće da svaki onaj koji bi htio pokazte što zna i može, jer je mikrofon samo tri sata bio naš, to jest šibenski, mnogi kandidati su na audicijama prosigli najprije kroz šire sito za »ruži«, a zatim kroz finje za »naučni« izbor. I oni koji su bili toliko »fini« da su prošli kroz njih postali su privremeni vlasnici mikrofona Radio — Zagreba i Beograda.

Medutim, kroz sito nisu prošli samo aspiranti za mikrofon, već i gotovo svi građani Šibenika, jer je malo bilo onih koji nisu željeli da prisustvuju priredbi na kojoj će se iskazivati njihovi prijatelji i znanci, ljudi koje svakodnevno susreću na Poljani i u »Kalelargi«. Među hiljadama reflektanata trebalo je prosigli 550 onih, koji će ući u »najjavljivačinu« izbor i dobiti ulaznicu, što je organizatorima više dana zadavalo priličnu glavobolju. Sve moguće »linije« su uzimane u obzir, da bi najzad u teatru vidjeli mnogo onih za koje je teško bilo prognozirati. Uzaljnica za teatar teško je ikad bila dragocjena kac tih dana. Prijatelji i poznanici su se pozdravljali s »Imaš li kartu?« (za što nije trebalo reći) telefonu su neprekidno zvraljali (»službeno« naravno), radno vrijeme je patilo, a oni koji su se dijelili karte čudili su se koliko prijatelja imaju. Slika pred teatrom navečer prije priredbe bila je onakva kakvu uprava našeg kazališta samo u svojim najlepšim snovima može zamisliti. Teatar je bio upravo opsjetnut od onih koji imaju i koji nemaju ulaznice. Svi su htjeli unutra. Ni izvanredne mjerne, koje su podsjećale na opasno stanje, nisu bile u stanju da sprječe ulazak velikog broja »bezkartnika«, tako

da je gledalište bilo ispunjenodaleko poslije posljednjeg mješta, da bi se ipak veliki broj onih, koji se nisu uspjeli progurati, zadovoljio s megafonima, koji su vani prenosili priredbu.

Simpatična spikerka Saša Novak svojim fonogeničnim glasom navajala je početak ove za Šibenik jedinstvene priredbe. U rubrici »Vaših 5 minuta« najuže izabrani mlađi i djevojke nisu iznevjerili famu o Šibeniku kogradu pjesme. Svojim lijepim glasovima i finim muziciranjem kako u oblasti lake, tako i ozbiljne muzike, oni su svi odreda zasluzili visoke ocjene, koje im je dao žiri. Još kad se uzme u obzir, da su gotovo svi radnici, onda nam se nameće misao kako postoje uslovi da se pride organiziranim gajenju naročito latke muzike među omladinom.

»Gost večeri« bio je lučki pilot Ante Bijelić, s kojim je način poznati radio — reporter Hrvoje Macanović vodio razgovor o uvođenju brodova u šibensku luku. Simpatični pomorac svojim često duhovitim odgovorima znao je razveseliti publiku.

Urnebni aplauz pozdravio je nastup grupe imitatora limene glazbe pod vodstvom popularnog Živojina Škočića. Savršeno imitanje instrumenata, čistoća akorda i homogenost zvuka karakteristike su ove grupe, koja predstavlja posebnu originalnost i kuriozitet. Njihov nastup je bio svakako najzanimljivija točka večeri, a naročite efekte kod publike postizavao je »Škoč« sponzor kontrabasovskim figurama. U rubrici »Pokaži štoзна« još nekoliko muzičara — amatera pokazalo je svoje sposobnosti.

Najpopularnija rubrika emisije »Mikrofon je vaš«, »Sve ili ništa« očekivana je s naročitim interesom. Hazardiranje sa znamjem, i to pred neobično velikim auditorijem, koje je u čitavom svijetu uzelo širokog maha, posebno je privlačivo, ali ne bi se moglo reći da su se u ovoj rubrici Šibenčani naročito proslavili. U stvari nije bilo ni »sve« ni »ništa«. Broj onih koji su se prijavili za ispit znanja pred mi-

krofonom nije bio velik, a oni zali da se bolje izražavaju pjesma koji su odgovarali nedostajnom nego riječima.

Vrlo šaren program emisije zaključili su poznati interpretatori lake muzike Gaby Noval i Toni Kljaković, koji su otpjevali nekoliko najnovijih slagera. Time je bila završena ova priredba, koja je mnogim našim građanima pružila priliku da uživa način ostala publica je na taj način ostala priča na nekoliko napetih momenata, a Šibenčani su poka-

-b-

Imitatori limene glazbe

Svečanosti u povodu „Tjedna Crvenog križa“

U povodu »Tjedna Crvenog križa« i proslave 100-godišnjice osnukta Crvenog križa izvršene su brojne akcije u selima i općinskim centrima šibenskog kotara. U subotu 9. o. mj. u prostorijama Trgovišćke komore kotara. U subotu 10. o. mj. u programu je organizirao Kotarski odbor Crvenog križa. Ovoj svečanosti prisutstvovali su predstav-

nici, vlasti, političkih i društvenih organizacija, te aktivisti ove značajne institucije. Referat o značenju jubilarne proslave podnijela je Lina Grubišić, tajnik Kotarskog odbora Crvenog križa. Zatim je dr. Nikola Simović u kraćim crtama iznio korisnost vakciniranja protiv dječje paralije u kojoj akciji bi aktivisti Crvenog križa i narodne vlasti trebali pružiti veliku pomoć. Na kraju sjednice upućen je pozdravni telegram Glavnom odboru Crvenog križa Hrvatske.

Završetak »Tjedna Crvenog križa« u Šibeniku bio je obilježen velikom smotrom u kojoj je sudjelovalo nekoliko hiljada čla-

Rukama uhvatio lisicu

A. Dragojević uhvatio je ovih dana u Zlarinu živu lisicu bez ikakvog oružja. Kad je lisica pobjegla u jednu pećinu Dragojević je ušao za njom i upalio djeplnu lampu. Lisica je pokušala pobjeći, ali je Dragojević bio spretan, uhvatio je za vrat i zaževo konopom. U toj borbi Dragojević je zadobio desetak ozljeda.

Na koncertu u Šibeniku Tatjana Orlova će izvesti djela Beethovena, Mozarta, Prokofjeva i Brahmsa.

Stanje na tržnici

Dovoljno povrća

U posljednje vrijeme šibenska tržnica je dobro opskrbljena svim poljoprivrednim proizvodima.

Ovih dana pojavili su se na primjer grašak i rane trešnje. Cijene ovim artiklima bile su u početku prilično visoke. Grašak se prodavao čak i po 150 dinara, a trešnje i do 180. Medutim, dolaskom većih količina tih artikala na tržnici cijene konstantno padaju. Mladi grašak se sada prodaje od 40-70 dinara, a trešnje od 80-100. S obzirom na prilično novih količina očekuje se znatno sniženje cijena ovim, kao i ostalim artiklima. Mladi bob u početku se

prodavao i po 120 dinara, dok mu se sada cijena kreće od 20-40 dinara. Na tržnici se pojavi mlađi kupus u glavama, koji se prodaje po 60 dinara kilogram.

Ostali poljoprivredni proizvodi prodaju se po slijedećim cijenama: blitva 40-60, špinat po 60, ali ga ima u malim količinama, zeleni luk 100-120, zeleni kapuljaci 40, stara kapula 100, limuni 300 dinara kilogram i t.d.

Salata se prodaje od 40 do 80 dinara. Medutim, prije nekoliko dana zbog znatno većih količina cijena salati je bila i niža.

Na tržnici se osjeća pomanjkanje naranača, dok krumpira ima u dovoljnim količinama.

Brodovi u luci

Iz luke je isplovio brod »Morsor« nakon iskrcaja 2700 tona ugljena iz SSSR-a.

U luci se nalazi američki brod »Irene star«, koji iskrcava 10 tisuća tona pšenice iz SAD, »Romani« ukrcava 400 tona aluminijске žice za Indiju i 50 tona pečenog magnezita za Pakistan, brod »Varaždin« ukrcava 80 tona aluminijskih traka za Aleksandriju, »Pula« krcu 600 tona pečenog magnezita za Rotterdam i 650 kubika drvene grade za London. Grčki brod »Evangelia« iskrcava 2700 tona ugljena iz SSSR-a, a »Tisa« ukrcava 650 tona pšenice za Ploče.

Očekuju se brodovi: »Sarajevo«, »Solin«, »Dubrava« i »Užice«.

Zašto sporu napreduje gradnja hotela?

Na posljednjem stastanku predsjedništva Turističkog saveza kotara Šibenik raspravljalo se o provedenim pripremama za doček nove turističke sezone. Tom prilikom je konstatirano da su dosadašnje pripreme dale zavidne rezultate i da će na osnovu tega ovogodišnja sezona nadmašiti u svakom pogledu sve dosadašnje. Pojedina primorska mjesto, koja su se već lanjske godine prilijepila u turističkom smislu, izvršila su solidne pripreme. Velik napredak učinjen je u Vodicama, Tribunjima, Prviću i u selima na otoku Murteru. Velika briga nije se samo

posvetila uljepšavanju sela, već se mnogo učinilo na uređenju komunalnih objekata, kupališta, parkova i t.d. Posebno se vodilo računa da se poveća broj ležaja u kućnoj radijnosti, tako da Vodice, Tribunj, Tijesno, Murter i druga mjesto danas raspolažu sa nekoliko stotina kreveta. U nekim mjestima dovršavaju se posljednji radovi na uređenju i adaptaciji ugostiteljskih objekata, čiji će kapacitet biti mnogo veći nego prošle godine. Trgovačka mreža takođe se pobrinula da što spremnije dočeka novu sezonu. U tu svrhu sklopljeni su

ugovori s nekim privrednim i zadržunim organizacijama, koje će u toku cijele sezone opskrbljivati turistička mjesta (dovoljnim količinama raznih artikala). Učinjeni su i neki napor za oživljavanje kulturno-bazarnog života domaćeg stanovništva i gostiju. Pored povremenih gostovanja umjetničkih ansambala iz uutrašnjosti zemlje, koje će organizirati Dom JNA, predviđeno je da članovi ansambla šibenskog Narodnog kazališta preko cijelog ljeta održe nekoliko priredaba po primorskim mjestima. Na sastanku je takođe bilo rečeno i o pitanjima saobraćaja i kampiranja.

Što se tiče investicionog programa za turizam i ugostiteljstvo konstatirano je, da on još nije dobio konkretnu concepciju. Kritici je podvrgnuta činjenica o sporom građenju hotela u Šibeniku i vikend kudica na slapovima Krke. Sredstva su za te objekte davno osigurana, ali radovi na njihovoj izvedbi prilično su se otegli zbog nedostatka izvedbenih projekata, koji su trebali do danas biti gotovi. To u znatnoj mjeri povrećava troškove. Istaknut je takođe da se na razvoj turizma nije gledalo perspektivno, tako da je odcurenje investicija našlo nespremne nadležne fakture u Šibeniku. Zaključeno je da se za što brže realiziranje gradnje ugostiteljskih i turističkih objekata angažiraju svi faktori. (J)

dobna i prespora. Tako je, na primjer, brodu koji saobraća na liniji Šibenik — Žirje potrebljeni punih tri i po sata, iako je udaljenost svega nekih 11 milja. Naime, brod tiče Tribunj, Tijesno i Kaprije. Slično je situacija i s ostatim pragama. Izgradnja turističke ceste uvjetovala bi reorganizaciju lokalne plavidevice, time što umjesto sadašnjih pet pruga postojala svega dvije. Veze Šibenika s priobalnim pojasom (Rogoznica, Primošten, Vodice, Tijesno, Murter, Betina, Pirovac) vršile bi se autobusnim linijama. Tako bi postojale svega dvije parobrodarske pruge i to na relaciji Šibenik — Žirje i Šibenik — Zaton — Skradin. Na taj način troškovi održavanja pruga bit će znatno manji, vožn

SPORT

II. savezna nogometna liga (zapadna grupa)

Samo jedno poluvrijeme

"SLOBODA" — "ŠIBENIK" 4:1 (1:1)

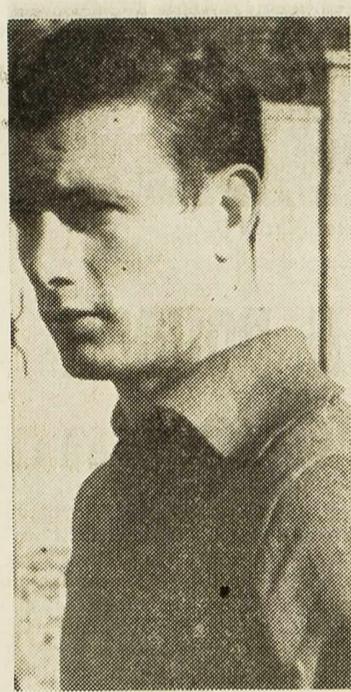
Igralište »Slobode«. Vrijeme i teren povoljni za igru. Gledalaca oko 6.000. Sudac: Stanković-Beograd. Strijelci: Marković 4 za »Slobodu«, a Stošić za »Šibenik«.

"SLOBODA": Hajrović, Lazić, Radović, Rasmir, Petković, Stipić, Bevanda, Radić, Podvalje, Panić i Marković.

"ŠIBENIK": Miloševski, Jelenović, Tambača, Urukalo, Šangulin, Živković, Marenčić, Orošnjak, Škugor, Lustića, Stošić.

Najbolji igrači u momčadi Šibenika bili su mladi Orošnjak i Šangulin. Orošnjak je bio najopasniji igrač »Šibenika«, koji se najviše trudio u navalnom redu, a uz to pomagao i svojoj obrani. Domaći su posvetili dosta pažnje da ukrote ovog igrača koji je u toku utakmice nekoliko puta bio oboren, ne dozvolivši mu da loptu primi. Šangulin je takođe bio vrlo dobar, ali ne onako kako smo ga navikli gledati. Očito mu nije konvenirala igra domaćih, koji su mijenjanjem mjesta zbulili obranu »Šibenika«. Osim njih dvojice dobro su igrali Urukalo i Lustića.

Početni udarac imaju Šibenčani, ali »Sloboda« odmah prelazi u napad u težnji da odmah u početku odluci utakmicu u svoju korist. Uz tu svoju premoć »Sloboda« je postigla i vodeći zgoditak. Tambača je naoko 10 metara od gola vratio loptu svom vrataru, koji se tome nije nadao. To je Marković iskoristio i iz neposredne blizine tukao pod samu prečku. Malo zatim »Šibenik« se osloboda pritiska i smislijenim kombinacijama povremeno ugrožava gol Hajrovića. Međutim ti napadi bili su dosta mlađi, tako da ih oštra obrana domaćih lako otklanja. Kad se očekivalo povećanje rezultata u korist »Slobode«, Orošnjak se izvanredno probio po desnom kriku i odlično poslužio na suprotnoj strani Stošića kojemu nije bilo teško iz volete postići izjednačenje. U ovom dijelu igre igrači »Slobode« su žestoko napadaли. Jednom su propustili realizirati stopostotnu šansu, koju je Miloševski padom u noge osuđe-

Jovan Urukalo

smislijenih kombinacija. Jedan je postignut iz 11 m, drugi iz slobodnog udarca, a treći s oko 25 metara. Isto tako »Šibenik« je mogao postići u drugom poluvremenu, koje je postigao Marković, nisu bili plod nekih nesnažljivi Stošić, Orošnjak i Marenčić nisu umjeli da iz neposredne blizine ubace loptu u gol. Sudac Stanković iz Beograda vrlo dobro obavio je svoj zadatak.

S. Miletic

REZULTAT XVIII. KOLA

Sloboda — Šibenik 4:1, Zagreb — Lokomotiva 0:6, Trešnjevka — Borac 2:0, Proleter — Split 3:2, Odred — Borovo 4:0.

TABLICA

Sloboda	16	11	2	3	34:12	24
Lokomotiva	16	10	2	4	37:23	22
Split	16	8	3	5	35:27	19
Zagreb	16	7	3	6	28:30	17
Borac	16	6	4	6	23:19	16
Proleter	17	6	4	7	35:36	16
Šibenik	17	5	6	6	26:29	15
Elektrostroj	16	4	7	5	22:28	15
Trešnjevka	17	6	3	8	23:25	15
Odred	16	4	3	9	17:27	11
Borovo	17	4	1	12	19:43	9

PAROVI XIX. KOLA

Šibenik — Elektrostroj, Split — Zagreb, Lokomotiva — Odred, Borac — Proleter, Borovo — Sloboda. »Trešnjevka« je slobodna.

„Šibenik“ prvak grupe

Igralište »Dinara«. Vrijeme lijepo, teren dobar. Utakmica grupnog prvenstva juniorskih momčadi SNP-a.

Juniori »Dinare«, na ovoj utakmici koja nije utjecala na redoslijed na tablici i sigurno prvo mjesto »Šibenika«, vrlo uspješno su protstavili jednu od najboljih juniorskih ekipa Dalmacije. Odnijeli su zaslženu pobjedu od 2:0. Zgodite za mlađu »Dinaru« postigli su u I. poluvremenu Trninić, a u drugom Ton-Miloševski padom u noge osuđe-

Gosti su pokazali lijep i tehnički dotjeran nogomet, a domaći su unosili borbenost, ali ni u tehničkom pogledu nisu mnogo zaostajali za mlađim igračima u plavim dresovima.

Juniorska momčad »Dinare«, koja je u predposljednjoj utakmici ovog prvenstva s rezultatom 3:0, uvjernljivo porazila odgovarajući tim Zadra na njihovom terenu, veoma je kvalitetna momčad, što je rezultat smislijenog i sistematskog rada s mlađim igračima.

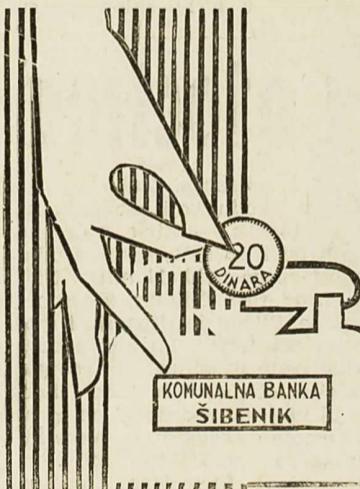
Nekoliko stotina gledalaca bilo je zadovoljno vrlo dobro igrom gostiju, kao i lijepom pobjedom domaćih igrača, koji su na kraju susreta čestitali juniorima »Šibenika« na zaslženom osvajanju prvog mjeseta. (m)

TABLICA

Šibenik	4	3	0	1	15:6	6
Dinara	4	2	1	1	13:7	5
Zadar	4	0	1	3	4:15	1

UKRATKO

Kuglački podsavaz Šibenik organizira takmičenje u časti Dana mlađosti i rodendana druga Tita. Takmičenje će se održati po međunarodnom sistemu "borbeni partija". Sutra će se odigrati prvo kolo. Pobjedniku će se predati dar. (k)

KOMUNALNA BANKA ŠIBENIK FILIJALA KNIN I DRNIŠ

STEDNE KASICE — NAJPRIKLADNJIJI NAČIN STEDNJE ZA OMLADINU

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Direktor: Marko Jurković
Glavni i odgovorni urednik:
NIKOLA BEGO

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju
Preplata za tri mjeseca 130,
za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisk: »ŠTAMPA« — Šibenik

Brijačko-frizerska i vlasuljarska zadruga

Majstori svog zanata

Kad govorimo o brijačko - frizerskoj i vlasuljarskoj zadruga mislimo na jednu od najstarijih zadruga, odnosno uslužnih servisa poslije rata u našem gradu. Osnovana je 5. ožujka 1946. godine. Zadruga je počela raditi sa skromnim sredstvima, koja su bila vlasništvo samih zadrugara. Otvoreno je 7 brijačkih radnika. Članovi su bili uglavnom predstavnici brijačkih radnika, bez potrebnog mladog, naučničkog kadra.

Brijački zanat, kao i još neki drugi, nalazi se u stalnom opadanju. Tu su se već dosad pronalazili putevi i načini za prebacivanje jednog dijela snaga na razvijenija područja, to jest na vlasuljarstvo i frizerske usluge. Međutim, tom će se problemu u budućnosti morati posvetiti veća pažnja, jer građani traže uviđene novi i bolje. Frizerska i vlasuljarska struka traži stalne novi i suvremenija tehnička po-

magala. To je, međutim, u sadašnjim prilikama nemoguce u potpunosti ostvariti zbog pomanjkanja sredstava.

Od osnutka pa do pred nekoliko godina brijačko - frizerska i vlasuljarska zadruga vodila je tešku borbu za preuređenje pojavak svojih radionica, kao i za nabavku novih sredstava. S vremenom na vrijeme zadruga je iz svojih vlastitih sredstava zamjenila svoj stari alat novim. Tek 1954. godine zadruga je dobila kredit od NO općine Šibenik u vrijednosti od milijun i 500 tisuća dinara. S tim sredstvima nabavljena su neka nova sredstva i pribor, te obnovljene sve radnje. I poređ svega toga broj brijačkih radnika bio je malen. Krajam 1955. godine u gradu je otvorena još jedna brijačka radnja, koja je po svojoj opremi i izgledu najmodernejna u Šibeniku. Osim toga te iste godine preureden je i frizerski salon u Zagrebačkoj ulici (do brijačnice Cervar). Ta godina je bila, u neku ruku prijelomna godina za daljnji rad. Uz pomoć NO općine učinjeno je mnogo na unapređenju brijačke struke.

U ovoj godini rad oko mehanizacije frizerskih radnja se nastavlja.

Način na koji se radnici stiču potrebno znaće i kvalifikaciju. Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Rad s učenicima predstavlja jedan od većih problema.

Stručna literatura pravi velike teškoće.

Naime, za brijačku i frizersku struku nema literaturu na naše mjeziku.

Zbog toga je zadruga orientirana na stranu literaturu, što je opet skopčano s financijskim sredstvima s

probavljene mogućnosti za daljnje lemljivo oko prijevoda.

Zadruga posvećuje veliku pažnju obučavanju svojih kadrova.

Održavaju se seminari na kojima radnici stiču potrebno znaće i kvalifikaciju.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Frižeri i frizerski radnici se učinjeno je mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinjeno mnogo na unapređenju brijačke struke.

Zadruga je u ovoj godini učinj